

Luonnontuotteet monipuolistuvissa arvoverkoissa (LUMOA)

Luonnontuotealan koordinaatiohanke

Vantaa 18.11.2016, MMM Juha Rutanen

Helsingin yliopisto, Ruralia-instituutti, Seinäjoki

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Luonnontuoteala uudistuu: tartutaan luonnon mahdollisuuksiin!

- Suomen luonnon kestäväää ja aiempaa monipuolisempaa käyttöä elinkeinotoiminnassa, nyt vajaasti hyödynnettyä
- Hyvinvointituotteiden, ravintolisien, luontaistuotteiden ja funktionaalisten elintarvikkeiden bisnes suurta maailmalla
- Kasvussa mm. hyvinvointituotteet ihmisille ja eläimille, luonnonkosmetiikka, ravintolisät, villiyrtit, eläinrehut
- Terveystrendit tukevat, pohjoisilla luonnon raaka-aineilla erityisarvoa /-ominaisuuksia, myös luomuna
- Suomessa ala kasvuun kehittämällä menetelmiä ja teknologiaa raaka-ainetuotannosta jatkojalostukseen
- Käyttöön uusia raaka-aineita, kehitetään uusia (arvo)tuotteita ja palveluita tutkimustietoa hyödyntämällä sekä eri toimialojen yhteistyöllä
- Osa biotalouden kasvua
- Toimintaohjelma antaa suuntaa kehittämiseen

Alan toimintaohjelmalla laaja aineisto (Rap. 145)

- Keski-Pohjanmaan, Lapin, Pohjois-Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan alueraportit (Raportteja 112, 127, 128, 143)
- Raaka-ainetuotanto luonnontuotealalla (Raportteja 120)
- Luonnontuotteiden kemialliset yhdisteet (Raportteja 113))
- Luonnontuotteet matkailualalla (Raportteja 129)
- Luonnontuotteet hyvinvointi- ja kosmetiikka-alalla (Raportteja 130)
- Luonnontuotteet eri toimialoilla (Raportteja 121)
- Luonnontuotteet elintarvikkeissa (Raportteja 141)
- Teknologia luonnontuotealalla (Raportteja 142)
- Luonnontuotealan ennakointi (Raportteja 144)
- Luonnontuotealan kansainväliset trendit (Raportti 131)
- Kansainvälisen tutkimusseminaarin (Non-wood forest products, health and wellbeing) abstraktikirja
- Luonnonkasvien elintarvikekäyttöselvitys ja kasvien status uuselintarvikeasetuksen kannalta (julkaistu)

Luonnontuotealan toimintaohjelma

Visio vuodelle 2020:

Suomessa on vahvan yhteisen kehittämistyön tuloksena monipuolista, luonnontuotteita kotimaan ja kansainvälisille markkinoille jalostavaa yrittäjyyttä. Luonnontuotteiden talteenottoa ja käyttöä on lisätty teknologiaa ja tuotantotapoja kehittämällä. Suomi on kansainvälisesti tunnettu luonnontuoteraaka-aineistaan, jalostetuista tuotteistaan sekä alan osaamisestaan.

Neljä painoalaa:

LUONNONTUOTEALAN TOIMINTAOHJELMA

Kestävä ja
markkinavetoinen
raaka-ainetuotanto

Innovatiivinen ja
jalostusarvoa
lisäävä tuotekehitys

Lisäarvon tuottaminen
matkailu- ja hyvin-
vointipalveluihin

Tutkimuksen, teknologian ja osaamisen kehittäminen ja hyödyntäminen

Kestävä, markkinavetoinen raaka-ainetuotanto

- Raaka-ainetuotannon kysyntälähtöiset valinnat (markkinatutkimukset)
- Raaka-ainetuotannon ja alan arvoverkkojen kehittäminen
- Resurssitehokkuuden parantaminen (sivuvirrat)
- Talteenoton tehostaminen mm. karttasovelluksia ja teknologiaa kehittämällä
- Saatavuuden parantaminen sopimustuotantoa, raaka-ainepörssiä ja varastointia kehittämällä
- Kehitetään toimintamalleja ja yhteensovitusta muuhun metsien käyttöön
- Puoliviljelyn ja viljelyn tuotantomenetelmien ja -teknologian kehittäminen
- Laajennetaan luomutuotantoa ja kehitetään laatukriteerejä

Innovatiivinen, jalostusarvoa lisäävä tuotekehitys

- Tuetaan tuotekehitystä osaamisen lisäämisen ja tutkimustiedon välittämisen avulla
- Painotusta uusiin, korkean jalostusasteen erikoistuotteisiin ja teknologiaosaamiseen
- Asiakaskokemuksen kehittäminen mm. viestinnän ja pakkausten toiminnallisuuden avulla
- Uuden yrittäjyyden synnyttäminen
- Yhteisen luonnontuotebrändin kokoaminen ja kansainvälisen markkinoinnin lisääminen
- Kansainvälistymistä edistävän valmennusohjelman toteuttaminen

Lisäarvon tuottaminen matkailu- ja hyvinvointipalveluihin

- Tuotekokonaisuuksien ja palvelukonseptien kehittäminen yhteistyössä matkailu- ja hyvinvointialan palveluntuottajien kanssa koulutusten ja innovaatiopajojen avulla
- Kehitetään luonnontuotteisiin liittyviä mobiileja ja sosiaalisen median sovelluksia palvelujen asiakkaille
- Pilotoidaan luonnontuotteet huomioon ottavia palvelukokonaisuuksia

Tutkimuksen, teknologian ja osaamisen kehittäminen

- Luonnontuotealan täydennyskoulutusohjelma alan kehittäjille ja yrittäjille
- Luonnontuotealan koulutuksen kehittäminen ja tarjonta eri koulutustasoilla
- Yhteistyön lisääminen koulutuksen, tutkimuksen, kehittämistyön ja yritysten välillä
- Tutkimustiedon kokoaminen ja välittäminen
- Alan perus- ja soveltavan tutkimuksen vahvistaminen, mm. tutkimus- ja tohtoriohjelmat
- Alan tutkimus- ja kehittämistoimijoiden konsortion vahvistaminen, mm. kehittämisryhmät ja tutkimuspäivät
- Kansainvälisten tutkimusyhteyksien lisääys

LUMOA tarjoaa tukea kehittämiseen

- Jakaa hanketoteuttajille tietoa ja hyviä käytänteitä sekä auttaa löytämään yhteistyökumppaneita.
- Aktivoi alan kehittämistyötä ja nostaa esille uusia hanketarpeita.
- Tukee alan innovaatiotoimintaa ja välittää hankkeiden tuloksia alan toimijoille ja sidosryhmille.
- Kokoaa ja kehittää ratkaisuja alan yhteisiin ongelmakohtiin.
- Yhteensovittaa kehittämistä päällekkäisyyksien välttämiseksi

- LUMOA järjestää mm. tapaamisia, seminaareja ja työpajoja, kokoaa tietoa ja hanketuloksia verkkoon sekä jakaa tietoa esimerkiksi uutiskirjein.

Koordinaatiohankkeen yleiset tavoitteet

- Tukee alueilla tehtävää luonnontuotealan kehittämistä
- Tehostaa maaseudun kehittämisohjelman toteuttamista
- Parantaa hankkeiden ja niiden toteuttajien välistä työnjakoa ja yhteistyötä
- Välittää tietoa alan hankkeiden toiminnasta ja tuloksista toimijoille ja viranomaisille
- Aktivoi ja tukee tarvelähtöisten uusien kehittämishankkeiden käynnistymistä
- Lisää luonnontuotealan tunnettuutta ja toteuttaa alan viestintää
- Toteuttaa osaltaan Luonnontuotealan toimintaohjelmaa

LUMOA:n neljä tehtäväkokonaisuutta

1 Kehittämistyön aktivointi, koordinointi ja yhteistyö

- Tavoittaa alan toimijat, yritykset, hallinto ja muut sidosryhmät
- Hankkeiden valmistelun ja toteutuksen tuki, yhteensovitus ja työnjako
- Yhteiset tapahtumat, vuorovaikutus

2 Viestintä ja innovaatiotuki

- Tietopankki ja viestintämateriaali
- Tutkimustiedon välittäminen
- Hanketulosten ja hyvien käytänteiden jakaminen
- Nuorisotoiminnan aktivointi
- Innovaatiotoiminta
- Kansainvälisten yhteyksien tukeminen

3 Toimialojen rajapinnat ja uudet yhteistyöverkostot

- Toimialojen välisen yhteistyön aktivointi
- Uusien kontaktipintojen hakeminen
- Hyvien esimerkkien esilletuonti

4 Kehittämiskysymyksien ratkaiseminen

- Aihekohtaisten työryhmien kokoaminen tai erillisselvitysten tekeminen alan kehittämiskysymysten ratkaisemiseksi
- Esim. raaka-ainetuotannon kysymykset, luomukeruu, villikasvit, sienituotteet, luonnonkosmetiikka, palveluinnovaatiot
- Ratkaisujen ja ideoiden välittäminen alan kehittämistyöhön

LUMOA-hankkeen toimintaa

- **Aluetilaisuudet** (ELY-keskukset, Leader-ryhmät, toimijat, yrittäjät): alan näkymät, koordinaatiohanke ja toimintaohjelma, alueen kehittämistarpeet ja -ajatukset
 - Jyväskylä, Joensuu ja Kuopio (2015)
 - Tampere, Kokkola, Vaasa, Seinäjoki, Mikkeli, Hämeenlinna, Kouvola, Oulu, Kajaani, Rovaniemi, Turku, Pori, Vantaa (2016)
- **Luonnontuotepäivät** Joensuussa 23.-24.11.2016
- Viestintätyökalujen kehittäminen, verkkosivut ja uutiskirje
- Hankevalmistelun tuki ja kommentointi
- Kehittämisteemojen valmistelu ja tukitoiminnan käynnistäminen, mm. nuoriso, luomukeruu, luonnonkosmetiikka, raaka-ainetuotanto

ESITTELYSSÄ

Frantsilan Luomuylttilä Ky

Puhdasta terveyttä ja kauneutta vuodesta 1981

Frantsilan luomuylttilällä viljellyistä yrteistä jalostetaan mm. teetä, uutteita ja kosmetiikkaa. Tilalla järjestetään aihepiiriin kursseja sekä tarjotaan luontaishoitoja.

TUTUSTU YRITYKSEEN >

AJANKOHTAISTA

Rohdokset eläinten hyvinvoinnissa

30.08.

Puolukkaa keskimääräistä vähemmän?

22.08.

Artesaaniruuan suomenmestaruus ratkotaan lokakuussa

19.08.

Sienitapahtuma Seinäjoella

21.9.

24.08.

Sienisadosta ennätysellinen

19.08.

Alihankintapörssissä myydään ja ostetaan

17.08.

TUTUSTU HANKKEISIIN >

Luonnosta liiketoiminnaksi

(LuoLi-hanke)

TOIMIALAT

Selaa yrityksiä

SIJAINTIMAAKUNTA

* Valitse *

RAAKA-AINETUOTANTO

* Valitse *

ELINTARVIKEALA

* Valitse *

LUONNON KEMIAALLISTEN YHDISTEIDEN (ARVOAINEITTEN) HYÖDYNTÄMINEN

* Valitse *

HYVINVOINTIALA

* Valitse *

MÄTKAILU

* Valitse *

MUUT ALAT

* Valitse *

Löytyi: 23 kpl

Aamumaa Oy

Arctic Warriors Oy

Detria Oy

Essnature

**Frantsilan
Luomuyrttitiila Ky**

Katajisto Heini

Lapland Naturals

LehtoPeat Oy

Loimuluonto

Maatilamatkailu Ilomäki

Osuuskunta Ärmätti

**Suomen Niittysiemen
Oy**

HANKKEET

Selaa hankkeita

HANKKEEN TOIMINTAMUOTO

- Kaikki
- Tiedonvälitys (6)
- Koulutus (2)
- Kehittäminen (5)
- Tutkimus (1)
- Muu (1)

HANKKEEN TOTEUTUSALUE

- Kaikki
- Valtakunnallinen (1)
- Etelä-Savo (1)
- Kainuu (3)
- Lappi (3)
- Pohjois-Karjala (1)
- Pohjois-Pohjanmaa (2)
- Satakunta (1)
- Varsinais-Suomi (1)

RAHOITTAJAT JA RAHOITUSOHJELMA

- Kaikki
- Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelma (9)
- Muu rahoitus (1)

KUSTANNUSARVIO

60000 - 366480 €

ALOITTAMISVUOSI

Löytyi: 9 kpl

Kantri & Co - Yhteistyöllä valmiuksia ja kasvua elintarvike- ja luontoaloille

Kantri & Co. -hanke lisää maaseutu-, luonto- ja luonnontuotealan sekä elintarvikealan yrittäjien ja yrittäjiksi aikovien menestymisedellytyksiä osaamista ja yhteistyötä kehittämällä. Toimenpiteitä ovat koulutus, valmennus, työpajat, opintomatkat ja yrityskohtainen ohjaus sekä Impiinä toimintaympäristön kehittämisen yrittäjyyden alustaksi.

Lounais-Suomen metsäekosysteempalvelut

Hanke lisää ihmisten tietoisuutta metsäekosysteempalveluista ja kannustaa niiden käyttöön. Hanke pyrkii lisäämään metsänomistajien ja yritysten ekosysteempalveluiden tuottamisesta saamia tuloja.

Luomumetsistä moneksi

Luomumetsistä moneksi on luomukeruualueiden sertifiointia ja metsien monikäyttöä edistävä tiedotushanke.

Luonnontuotealan yhteistyöverkostot Kainuussa -esiselvityshanke

Hankkeen tavoitteena on kartoittaa Kainuussa toimivien luonnontuotealan yritysten kehittämistarpeet ja laatia kartoituksen tuloksien perusteella Marjamasterplan. Lisäksi hankkeessa pyritään aktivoimaan alan yrityksiä kehitystoimintaan ja tehdään toteutettavuusseelitys alan yritysten yritysryhmähankkeesta.

Luonnontuotteet monipuolistuvissa arvoverkoissa (LUMO) – luonnontuotealan koordinaatiohanke

Luonnontuotealan valtakunnallinen koordinaatiohanke (LUMO) tukee alan kehittämistyötä jakamalla hanketoteuttajille tietoa ja hyviä käytänteitä sekä auttamalla löytämään yhteistyökumppaneita. LUMO aktivoi alan kehittämistyötä, nostaa esille uusia hanketarpeita, tukee alan innovaatio toimintaa ja välittää hankkeiden tuloksia alan toimijoille ja sidosryhmille.

Luonnosta liiketoiminnaksi (LuoLi)

Tavoitteena on parantaa pientä luonnontuotealan yritystoimintaa harjoittavien yritysten edellytyksiä kehittää toimintansa tuottavaksi liiketoiminnaksi sekä parantaa luonnontuotealan kehittymisen edellytyksiä toimijoiden välistä rajapintayhteistyötä lisäämällä.

SieVi -Sientenviljely biotalouden toimenpiteenä

Hankkeen tavoitteena on kehittää korkean markkina-arvon omaavien erikois- ja ruokasienten viljelymenetelmiä niiden suunnitelmallista ja laajamittaista tuotantoa varten sekä kehittää analysointimenetelmä tuotetun ja luonnonesiintymistä kerättyjen erikoissienten laadun ja

Suokasveista uusia elinkeinomahdollisuuksia (SUOKAS)

Hankkeen tavoitteena on aktivoita toimijoita soiden uusiutuvan kenttäkerroskasvilisyyden hyödyntämiseen luonnontuotteina ja monipuolistaa keräytettyjen kasveiden uusia elinkeino- ja tuotantomahdollisuuksia.

Täsmätietoa Lapin luonnontuotteista maakunnalle (LUTUNEN)

Hankkeessa tuotetaan luonnontuotteita koskevaa tietoa elinkeinojen, koulutuksen, tutkimuksen sekä kansalaisjärjestöjen käyttöön.

LUMOA-hankkeen yhteystiedot

- **Juha Rutanen**, Helsingin yliopisto, Ruralia-instituutti, puh. 040 5737 568, juha.rutanen@helsinki.fi
- **Rainer Peltola**, Luonnonvarakeskus, puh. 029 532 6429, rainer.peltola@luke.fi
- **Mari Niska** (nuorisohankkeiden tuki ja aktivointi), Suomen 4H-liitto ry, puh. 0400 234 041, mari.niska@4h.fi
- **Eija Vuorela** (luomukeruusertifioinnin tuki ja aktivointi), Suomen 4H-liitto ry, puh. 040 715 1820, eija.vuorela@4h.fi
- www.luontoyrittaja.fi/lumoa

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

